

קפֿסט הקֿסֿם

לאה פוטש

לפני שהספור התחיל

הלילה היה חשוך ועיף. הירח הסתתר מאחורי שמיכת ענני פוך ואפילו לא חידך אל חלוש. היא הסתובבה לצד שמאל, ועוד פעם לימין, ופעם נוספת לשמאל. אם תסתובב עוד פעם, עלול הצואר שלך להנקע.

כבר סימה לספר עדר של כבשים, וקראה מזמן קריאת שמע בקול ובכונה. אם העינים שלך לא היו

עֵיפוֹת כָּל כֶּךְ, הֵיְתָה לּוֹקַחַת לְעֶצְמָה סֵפֶר מִן הַמִּדְרָךְ
 וּמְרַפְרֶפֶת בּוֹ. אֲבָל כָּל כֶּךְ מֵאַחַר וְאֵת רֹב הַסִּפְרִים
 כָּבֵר קָרְאָה פְּעָמִים.

חֲשֵׁבָה כָּבֵר אֵת כָּל הַמְחַשְׁבוֹת הַפְּרִטִיּוֹת שֶׁלָּהּ, אֵלֶּה
 הַשְּׂיִכוֹת לַחֲלוּמוֹת: עַל מָה שִׁיְהִיָּה כְּשֶׁתְּהִיָּה גְדוֹלָה,
 וְאֵיךְ יֵרְאוּ הַרְקוּדִים בְּחִתְנָה שֶׁלָּהּ, עִם אֵלוֹ חֲבֵרוֹת הַיָּא
 תִּרְקַד בְּאֲמֻצֵּעַ הַמַּעְגָּל, וְעַל מִי לֹא תִסְתַּכֵּל בְּכֻלָּל כִּי
 הַיָּא הַעֲלִיבָה אוֹתָהּ הַיּוֹם וְסִתָּם מִשְׁוִיָּצָה עִם הַלּוֹרְדִים
 שֶׁלָּהּ, שֶׁהַמּוֹרָה בְּכֻלָּל לֹא מְרַשָּׁה לְהִבְיָא לַכֶּתֶה. אִיזוֹ
 כֶּלָּה שְׂמַחָה וּמְאֻשְׁרַת הַיָּא תְּהִיָּה! יוֹתֵר מִכָּל הַכִּלּוֹת
 שֶׁל כָּל הָאֲחֵיוֹת שֶׁל הַחֲבֵרוֹת שֶׁלָּהּ, שְׂמִרְגִישוֹת אֵת
 עֶצְמָן עִם הַבְּגָדִים הַחֲגִיגִיִּים כְּאֵלוֹ הָיוּ הַכֶּלָּה בְּעֶצְמָה.
 הַיָּא תְּהִיָּה הַכֶּלָּה בְּעֶצְמָה! וְעוֹד אִיזוֹ כֶּלָּה הַיָּא תְּהִיָּה.

אַחַר כֶּךְ חֲזָרוּ הַמְחַשְׁבוֹת אֶל הַהוֹוָה; אֶל מָה שֶׁקָּרָה
 הַיּוֹם בְּבִיץ'פֶּר וּמָה שֶׁיִּקְרָה מִחֵר אִם שׁוֹב תִּשְׁכַּח לְהִבְיָא
 אֵת הַחֻבֵּל. אוּלַי כְּדֹאֵי שֶׁהַיָּא תִּכְנֵן אוֹתוֹ כָּבֵר עֲכָשׁוּ
 לְיַד הַיִּלְקוּט, כִּכָּה לֹא תִשְׁכַּח לְקַחַת אוֹתוֹ בְּבִקְרָה? אֲבָל
 מֵאַחַר, וְהַיָּא עֵיפָה, וְעַדִּיף שְׂתִסְתּוֹכֵב עוֹד פְּעַם לְצַד

ימין ותסדר את הכרית בצורה נוחה יותר, אולי אז תרדם מיד. החבל יכול לחכות למחר.

אבל השנה עדין לא הגיעה, ופתאום דפק לה הלב חזק. המחשבה שעלתה לה היתה מפחידה מאד. היא נזכרה בספר שקראה היום, כאשר הלכה לשחק אצל חיה'לה.

פתאום נפלט לה כזה מין 'אוי' חזק מן הפה, שהאזנים החדות של אמא שמעו מיד, אפלו שהיו שקועות באיזה חלום אחר. עכדה, תוך רגע הן הציצו ממשקורן הדלת.

"לא מצליחה להרדם?" שאלה אמא בקול רך, וחלוש לא הבינה, איך הצליחה אמא לצאת בבית אחת מן השמיכה ומן החלומות המרתקים שונדאי באו לבקר אותה במטה. איך נתלשה מהכל ובאה להקשיב לאוי שלה, והיא כבר ערנית לגמרי.

אמא התישבה על מטתה ולטפה את הפנים של חלוש. "יש לי מחשבות לא טובות". הקול של חלוש היה

חלש ומסכן, ועיף.

"מחשבות מפחידות?" שאלה אמא.

"מאד!" ענתה חלוש והסתתרה בתוך הנוצות של הכרית.

"רוצה לספר לי?" הקול של אמא היה רך אבל חלוש הססה.

"אוי. אם אספר, הדבר הרע הזה יכול..."

"יכול מה?" שאלה אמא. "לבלע אותך?"

החיוך של חלוש היה עיף. המחשבות לא יבלעו אותה. אמא תקשיב, וזה טוב.

"זה היה מפחיד, הספור שקראתי בפית של חיה'לה. פתאום נזכרתי והלב שלי דפק..."

הם היו על חוף הים, אבא ושלושה ילדים. פתאום הגיעה סירה קטנה. אבא עלה, הילדים עוד שחקו שם, ופתאום - נעלמה הספינה והאבא נעלם ל... אין לי משג לאיפה! זה היה כל כך מפחיד! שלושה ילדים

קִטְנִים עַל חוֹף שֶׁל יָם. וְאִם יָבוֹאוּ לְשֵׁם עֲרָבִים?"

"וּמָה הָיָה הַלְאָה?" שְׁאַלָה אִמָּא. נִרְאָה שְׂגָם הָעֵינַיִם
שְׁלָה הָיוּ מִפְּחָדוֹת. "בֵּינְתַיִם, עַד שְׁאַבָּא חֲזָר, מָה הָיָה
עִם הַיְלָדִים? הָיָה אֵיזָה הַמְשֶׁךְ לְסַפּוֹר?"

חֲלוּשׁ הַרְגִישָׁה שֶׁהִיא עוֹמְדַת לְבָכוֹת. "זֶה כָּל כֶּךָ
מִפְּחָד, שְׁאֲנִי לֹא יְכוּלָה לְחַכּוֹת לְהַלְאָה' שֶׁל הַסַּפּוֹר!
בֵּינְתַיִם יְכוּלִים לָבוֹא עֲרָבִים, הֵם יְכוּלִים לְלַכֵּת לְאַבוֹד,
הֵם..." הֵלֵב שְׁלָה הַשְּׁתוּלֵל וְדַפֵּק. בְּטַח שׁוֹמְעִים אֶת
הַדְּפִיקוֹת עַד לְבֵית שֶׁל חִי'הָ לָהּ.

לְרַגַע חֲשָׁבָה חֲלוּשׁ שְׁזוֹ הִיא שְׁנַמְצָאת שָׁם, לְבִדָּה עַל
חוֹף שֶׁל יָם, אֵין לָהּ מְשֻׁג אֵיפָה. שְׁתֵּי אַחֲיוֹתֶיהָ מוֹשְׁכוֹת
לָהּ בְּחֻצָּאִית וְצוּעֵקוֹת "אַבָּא, אַבָּא!" וְהִיא בְּסֶךְ הַכּל בֵּת
שְׁמוֹנָה. אֵיךְ תּוּכַל לַעֲזוֹר לָהֶן? הָאֵם יִלְדָה בֵּת שְׁמוֹנָה
יְכוּלָה לְהַחֲזִיר אַבָּא גְדוּל שְׁנַעְעֵלם בְּתוֹךְ סְפִינָה לְקַצָּה
הַשָּׁנָיִם שֶׁל הָאוּקִיָּנוֹס?

אִמָּא הִתְהַ שְׁקֻטָה.

ואחר כך נפל חינוך שמח על הפנים שלה, והיא אמרה
לחלוש: "אני יודעת את ההמשך של הספור".

הלב של חלוש נרגע. "המשך שמח?" שאלה את אמא.

"המשך עליז!" קפץ קולה של אמא, והיתה לו מנגינה
של סודות נפלאים, שרק אמהות יודעות עליהם.

"זה ספור שקרה בארץ כאלו", אמרה אמא. והספור
שלא היה יצא אל הדרך.

וּבוֹ תִקְרְאוּ עַל שְׁלֹשָׁה יְלָדִים שֶׁנִּשְׂאָרוּ עַל הַחוּף

הַגְּלִים הָיוּ כְּחֻלִּים וַיְפִים, וְשִׁחְקוּ בְּמִשְׁחַק תּוֹפְסֹת בְּתוֹךְ
הַיָּם הַגָּדוֹל. לְמַעַלָּה הָיוּ שְׂמִים כְּחֻלִּים, וְסִירוֹת קִטְנוֹת
שֶׁל נּוֹצוֹת טִילוּ בָּהֶם. לְמִטָּה, מִתַּחַת לְסַנְדְּלִים שְׁלָהֶם,
הָיָה רַק חוֹל. מִלְּאֲרָדִים שֶׁל גְּרִיִּירֵי חוֹל שֶׁשָּׁקְעוּ
מִתַּחַת לְרִגְלֵים הַקִּטְנוֹת וְנִכְנְסוּ גַם פְּנִימָה, דִּגְדָּגוּ בְּלֵי
רְשׁוֹת אֶת הָאֲצָבָעוֹת.

אָבֵל הֵם לֹא הִרְגִישׁוּ.

לֹא רָאוּ אֶת הַחוֹל וְאֶת הַנוֹף הַיָּפֶה; לֹא הִרִיחוּ אֶת רִיחַ

הגלים המלוות. רק פחד הם הרגישו. פחד גדול ונורא
שמצלא להם את הלב הקטן.

הם היו לגמרי לבד.

שני הקטנים משכו בציציות של היילד הבכור. "אבא!"
הם צרחו. "אבא!"

והבכור, בן שמונה בסך הכל, הרגיש גבור כמו נמלה.
הרגלים שלו התחילו לזוז ולציר מעגלים בתוך החול;
מעגלים שהרוח פזרה אותם מיד.

הקטנים פרצו במקהלה חדשה של בכי, כאשר הרגל
שלו נתקעה בחפץ קשיח.

הוא התכופף בסקרנות. משש את הרבוע שהתחבא
שם, בין מיליארדי גרגירי החול.

החפץ הקשה הזה היה תבה. הוא לא ידע אם מתר לו
לגעת בה.

מה יכול להיות בתוכה?

וּבוֹ תִקְרְאוּ עַל עֶפִיפּוֹן שֶׁהִגִיעַ מִן הַיְבֻשֶׁת הַשְּׂמִינִית

”צְרִיךְ לְתִלּוֹת פֶּתֶק שֶׁל הַשֶּׁבֶת אַבְדָּה”, צִיץ הָאֵחַ בֶּן
הַשָּׁלֵשׁ.

הַצְּחֹק נִשְׁפָּךְ מִן הַבְּכוֹר וְגִלְגַּל אוֹתוֹ. לֶךְ תִּסְבֵּיר לְיֶלֶד
בֶּן שָׁלֹשׁ שְׁלֹתֹת פֶּתֶק בְּמִדְבַר הַשְּׂמֵמָה הַזֶּה זֶה כְּמוֹ...
לְתַפֵּס נוֹצָה אַחַת מִן הָעֵנָן שֶׁמַּעֲלֵיהֶם וְלְתִלּוֹת אוֹתָהּ
עַל הַכּוֹבֵעַ שֶׁאֵין לוֹ.

שׁוֹב מִשֵּׁשׁ הַבְּכוֹר אֶת הַתְּבָה. נִקַּשׁ עָלֶיהָ.

פֶּתֶק קָטָן נֶשֶׂר מִמְּנָה פֶּתְאוֹם.

מִתוֹךְ הַפֶּתַח חִיָּה אֵלָיו הַכְּתָב הָעָגֹל, הַיִּפָּה וְהַמָּכָר שֶׁל
אָבָא.

”יִלְדִים שְׁלִי!”

הָיָה כְּתוּב שָׁם.

”נִסְעָתִי לְשָׁעָה וְלֹא יוֹתֵר. אֲבַקֵּר בְּאַרְץ רְחוֹקָה וַיִּפֹּה,
וְאֶקְטֹף לָכֶם הַפִּתְעוֹת. בִּינְתִים הַתְּעֹסְקוּ בְּתַכּוּלַת
הַתְּבָה הַזֹּאת, וְשִׁמְעוּ בְּקוּלוֹ שֶׁל אַחֵיכֶם הַבְּכוֹר.

אֵל תִּתְקַרְבוּ אֶל הַיָּם!

אוֹהֵב אֶתְכֶם,

אָבָא”

הַבְּכוֹר וּשְׁנֵי אָחָיו הִתְיָשְׁבוּ עַל הַחוּל וְהִנִּיחוּ אֶת הַתְּבָה
בְּמִרְכּוּזָה. הַתְּבָה נִפְתְּחָה בְּקִלּוֹת.

הָיוּ בָּהּ תַּפּוּחִים אֲדָמִים וּמְתוּקִים. הֵם הָיוּ טְעִימִים
וְהִזְכִּירוּ לְיִלְדִים כְּמָה הֵם רְעֵבִים.

וְהָיוּ שָׁם גַּם דְּפִים לְבָנִים וְחִבִּילַת טוֹשִׁים לְצַבִּיעָה

וְכֵלִים לְחֹל.

אַרְמוֹן שֶׁל חוֹל הֵלֵךְ וְנִבְנָה עַל חוֹף הַיָּם, רְחוֹק מִן
הַגְּלִים. הָיוּ לוֹ חֲלוֹנוֹת גְּבוּהִים וְדִלְתוֹת מְחֻטָּבוֹת וְשַׁעַר
יָפָה מִבְּחוּץ וּמִגִּדְּל גְּבוּהָ לְשׁוּמֵר.

כְּאֲשֶׁר הָאֲרְמוֹן הָיָה מְשֻׁלָּם וְרַק הַמֶּתִין לְמֶלֶךְ שֶׁיָּבֹא
לְגוֹר בְּתוֹכוֹ, הַתְּקַרֵּב מִשְׁהוּ צְבָעוֹנֵי מְקַצֵּה הָאֶפֶק, מִן
הַצַּד הַשְּׂנִי שֶׁל הָאוֹקְיָנוֹס.

צִיּוֹר

הילד הגדול: הקפסה הזו הגיעה ישר מהיבשת השמינית.
הבינוני: היא צמחה שם על העצים הירדנים.
הקטן: לא יהיה משעמם אתה.

הַיְלָדִים עָזְבוּ לְרַגַע אֶת הָאֲרָמוֹן וְהִבִּיטוּ מִרְתָּקִים עַל
הַמַּשָּׁהוּ הַצְּבָעוֹנִי, שֶׁהִזְכִּיר עֲפִיפּוֹן וְהִגִּיעַ כְּמַעַט עַד
לְעַנְנִים.

הַיְלָדִים לֹא הוֹרִידוּ אֶת הַמַּבֵּט מִן הָעֲפִיפּוֹן הַצְּבָעוֹנִי
וְהַעֲגַל, שֶׁהִלֵּךְ וְהִתְקַרַּב אֲלֵיהֶם.

כְּשֶׁהָיָה קָרוֹב יוֹתֵר הֵם רָאוּ שֶׁהוּא מְרַכֵּב מִשְׁלֶשָׁה
בְּלוֹנֵי הַלְיוֹם סְגָלִים-צָהָבִים. הֵם הָיוּ קְשׁוּרִים אֶל
סְפִינָה קְטַנָּה בְּעִזְרַת חוּטִים אֲרָכִים.

הַסְּפִינָה הִתְקַרְבָּה עוֹד. הִיא הֵיְתָה מְכַרֶּת לָהֶם.

יְכוּל לִהְיוֹת שָׂזוּ הַסְּפִינָה שֶׁל אָבִיא?

הַיְלֵד בֶּן הַחֲמִשׁ דָּרָךְ בְּטָעוֹת עַל אֲרָמוֹן הַחוּל. הַמְּגִדֵּל
הִפָּה שֶׁעָבְדוּ עָלָיו זְמַן אֲרָךְ נִמְעַף בְּרַגַע אֶחָד וְהִפָּךְ
לְגַבְעָה קְטַנָּה. הֵם לֹא הִצְטָעְרוּ אֶפְלוּ לְרַגַע. סֵךְ הַכֹּל
מְגִדֵּל שֶׁל חוּל, וְאָבִיא שֶׁלָּהֶם, הָאֲמַתִּי, חָזַר!

מִיָּד אַחֲרֵי שֶׁהַסְּפִינָה עָגְנָה אֶל הַחוּף וְאָבִיא קִפֵּץ מִמֶּנָּה

וחבק כל ילד לפי התור וספר להם על נפלאות היבשת
 השמינית, העצים הורדים שגדלים בה והקסמים
 שצומחים עליהם, הוציא אבא את ההפתעה שקטף
 מן היבשת המעניינת ביותר בעולם: הקפסה.

היא הייתה זהבה, מרבעת וגדולה. הייתה לה חור קטן
 למעלה ו... זהו. אף לא אחד מהם ידע מה הסודות
 שמתחבאים בתוכה.

"מה יש בתוך הקפסה?" שאל הבכור.

"מה יש בה?" שאל הילד בן החמש.

"מה? מה?" הסתקרן הקטן, בן השלוש.

"מה באמת יש בה, בקופסת הפלאים?" חיד אבא
 ושאל, כאלו את עצמו. ואחר כך שאל את ילדיו: "מה
 אתם רוצים שיהיה בה?"

השלושה השתתקו בבת אחת. מה הם רוצים שיהיה
 בה, בקופסת הפלאים?

הם חשבו וחשבו, ואבא התישב בינתיים לנוח על

החול הָרָד.

דְּקוֹת אַרְכוֹת שֶׁל מַחְשְׁבוֹת חָלְפוּ עֲלֵיהֶם, עַד שֶׁהִבְכוֹר יָדַע מָה הוּא רוּצָה. מִזְמַן הוּא חוֹלֵם עַל מִשְׁקַפֵּת מִיְחָדָת. כְּזוֹ שָׁגַם בְּלֵילָה חֲשׂוֹן לְגַמְרֵי יַצְלִיחַ לְרֵאוֹת כִּי מָה קוֹרָה בְּמִטּוֹס שְׂנוֹסֵעַ מֵעֲלֵיהֶם וְלִרְאוֹת אֶפְלוּ אֶת הַנְּמָשִׁים שֶׁעַל אֶף הַטֵּיס. זוֹ מִשְׁקַפֵּת שֶׁל בְּלָשִׁים. אִם תִּהְיֶה לוֹ כְּזֹאת, הַחַיִּים שֶׁלוֹ יִהְפְּכוּ לְמַעֲנִינִים.

גַּם בֶּן הַחֲמֵשׁ הַצְּלִיחַ לְהַחֲלִיט עַל הַמַּתְנָה שֶׁהוּא רוּצָה. הוּא רוּצָה מוֹסֵד מִיְחָד שֶׁל פְּלִימוֹבִיל, עִם מְכוֹנִיּוֹת וּמְסֻלוֹת וְאֲנָשִׁים קִטְנִים, שְׂאֲפָשֶׁר לְקַפֵּל אֶת הַיָּדַיִם וְהַרְגֵּלִים הַקִּטְנוֹת שֶׁלָּהֶם וְהֵם כְּמַעַט יְכוּלִים, בְּכֹאֲלוֹ, לְדַבֵּר.

אֲפָשֶׁר לְהַסִּיעַ אֶת הַמְּכוֹנִיּוֹת, לְהוֹשִׁיב אֶת הָאֲנָשִׁים הַקִּטְנִים בְּפָנִים, שְׂיִסְעוּ לְסִבְתָּא שֶׁלָּהֶם בְּבִנֵי בְּרָק וַיִּשְׁלְמוּ לְנֶהֱג. הַנֶּהֱג יִשְׁפַח לְתַת לָהֶם עֲדָף, וְהֵם יִרְדְּפוּ אַחֲרָיו. הוּא יִתְקַע אֶת הַמְּכוֹנִיּוֹת בְּפִקֵּק אַרְךְ-אַרְךְ בְּגִלְל עֲבוֹדוֹת בְּכַבִּישִׁים, וְאַחַר כֵּן יִשְׁחַרַר אוֹתָן בְּדִיוֹק

בְּרִגְעַ הַנִּכּוֹן. זוֹ מִתְנַהֵּ יְקָרָה נוֹרָא אֲבָל מְעַנִּינָת.

אַחַר כֵּן יֵדַע בֶּן הַשָּׁלֵשׁ שֶׁהוּא רוֹצֵה בִּימְבֹחַ. כְּזוֹ מִיחֻדָּת
שָׂרְצָה עַל הַמְדַרְכָּה וְאַף פְּעַם לֹא נִתְקַעַת בְּשׁוֹם יָלֵד.
כְּזוֹ שֶׁתִּקַּח אוֹתוֹ אֶל הַגֶּן בְּבִקְרַ וְתַחְזִיר אוֹתוֹ בְּצִהְרִים
וְתִסַּע אִתּוֹ לְמִטָּה, בְּחֻנְיָה, הַלוֹךְ וְשׁוֹב, כִּמָּה שֶׁהוּא
יִרְצֶה.

אַבָּא סִיִּים לְנוּחַ. הוּא הַבֵּין שֶׁכָּל יְלָדָיו כְּבָר הֶחְלִיטוּ מָה
הֵם רוֹצִים.

הוּא חִנֵּף אֶלֵיהֶם חִינֵף שֶׁל סוּדוֹת וְהִזְמִין אֶת הַבְּכוֹר אֶל
קוּפְסַת הַזָּהָב.

”עֲצֵם אֶת הָעֵינַיִם”, אָמַר לוֹ.

הַבְּכוֹר עֲצֵם אֶת הָעֵינַיִם, וְאַפְלוּ שֶׁהָיָה לוֹ כָּל כֵּן
קָשָׁה לְהִתְאַפֵּק וְלֹא לְהִצִּיץ וְלִרְאוֹת מָה עוֹמֵד לְקִרוֹת
עֲכָשָׁיו, הוּא הַתְגַּבֵּר.

בְּמִרוֹם הַקּוּפְסָה הָיָה חוֹר, וְאַבָּא בִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְהַשְׁחִיל
אֶת הַיָּד פְּנִימָה.

הַבְּכוֹר הַכְּנִיִּס אֶת הַיָּד עֲמַק אֶל תּוֹךְ הָאָוִיר הַסּוּדִי
שֶׁבְּתוֹךְ הַקִּפְסָה. כָּלֵם סָפְרוּ עַד שְׁלֹשׁ, הֵם שָׁמְעוּ קְלִיק
וְהוֹפּוֹפּוֹס, וּמִשָּׁהוּ קִפְּץ לוֹ לְתוֹךְ הַיָּד.